

SPRÁVA Z ČESKEJ AT KONFERENCIE V SEČI

(Seč, 4. – 8. jún 2023)

Referujú Zuzana Kamendy a Boris Bodnár

V dňoch 4. 6. 2023 až 8. 6. 2023 sa v Seči konala každoročná AT konferencia. Konferencia s medzinárodnou účasťou niesla tému Prevencia v adiktológii. Je možné zhrnúť, že odborný program pozostával z troch hlavných častí. Prvú tvorila téma prevencie, referovali sa overené programy primárnej prevencie, a aj novinky, interaktívne online platformy podpory duševného zdravia a prevencie. Profesor Miovský vo svojej prednáške o prevencii rizikového správania v školskej prevencii zhodnotil 23 rokov vývoja. Uviedol, že prevencia môže byť samostatným odborom, alebo súčasťou adiktológie. Popísal potrebné atribúty pre vznik odboru, kam patria napríklad odborná spoločnosť pre daný odbor, časopis, možnosť daný odbor študovať. Referoval o tom, že existuje medzinárodná spoločnosť editorov adiktologických časopisov (ISAJE – International Society of Addiction Journals Editors). Tiež uviedol, že existuje časopis Prevention Science. Existuje aj učebnica o prevencii užívania psychoaktívnych látok (Handbook of drug abuse prevention) autorov Z. Sloboda a W.J. Bukoski, ako aj Odborná spoločnosť pro prevenci rizikového chování (www.osprch.cz). Kolegovia profesora Miovského predstavili interaktívnu platformu podpory duševného zdravia a prevencie rizikového správania (www.iprev.cz). Oboznámili poslucháčov aj s ponukou vzdelávania pracovníkov v prevencii, ktorú realizujú online.

Osobitnou témou konferencie bolo používanie informačných technológií, či čas strávený na internete. Autori K. Lukavská a R. Gabrhelík referovali pôvodnú prácu o rušivom používaní mobilných telefónov na vzorke 1915 detí. Zamerali sa na dva spôsoby regulácie používania mobilu rodičmi detí, a to pravidlá a reštrikcie. Ukázalo sa, že pravidlá aj reštrikcie majú štatisticky významnú negatívnu koreláciu s časom stráveným na obrazovke, ako aj s nevhodnými vzorcami používania mobilných telefónov. Navyše autori zistili, že ženy matky skórujú vyššie v škále reštrikcie, než kontroly. Hyper-

protektívny prístup rodičov nemá vzťah k redukcii času na obrazovke, ani k nevhodnému používaniu mobilu. Zaujímavá bola aj nadväzujúca prednáška J. Šalamouna o tom, aké stratégie používajú výrobcovia online aplikácií, aby zvýšili ich „návykovosť“.

Tretou nosnou témou konferencie boli nové závislosti, predovšetkým sa pozornosť venovala tzv. psychomodulačným látkam, prevažne kratomu. J. Michailidu z Národného monitorovacieho centra a V. Mravčík referovali, že represívny prístup k novým látkam nerieši problém, iba ho presúva na čierny trh. V ČR sa pracuje na zmenách v regulácii niektorých psychoaktívnych látok, predovšetkým marihuany. V tomto prípade má ísť o dekriminlizáciu, regulovaný trh s konope pre osobnú spotrebu. Užívatelia konope majú byť registrovaní v národnom registri, a bude možné samopestovanie, konopné kluby, a výdajne vrátane lekární. Každý užívateľ má mať denné a mesačné limity na výdaj konope. Má byť zakázaná propagácia a reklama na konope, aj výdaj osobám mladším ako 18 rokov. Taktiež sa pracuje na vytváraní regulácie pre tzv. psychomodulačné látky, ktoré nemajú byť kontrolovanými látkami (napr. Kratom).

Súčasťou konferencie bolo aj viacero sympózií. Sympóziium o predčasných odchodoch z ústavnej liečby pozostávalo z troch prednášok. Adameček a Oravcová hovorili o zaradení kontingenčného manažmentu do doliečovacieho procesu s cieľom zlepšiť dochádzku a dodržiavať abstinenciu. Pacientom ponúkli za účasť v programe financie, z vlastných zdrojov. Hlavnou myšlienkou bolo skrátenie obdobia k odmene vzhľadom na to, že abstinencia je veľmi vzdialená a abstraktná. Po trinástich mesiacoch využitia kontingenčného manažmentu plnilo program 67 % pacientov oproti 57 % predtým. Kuklová a Debnár z liečebne Červený Dvůr referovali o zmenách v ich zariadení. V tejto inštitúcii došlo postupne v rokoch 2020 až 2021 k zrušeniu bodovacieho systému v celej liečebni. Výsledkom bolo zníženie predčasných odchodov z 34 % v roku 2017 na 18 % v roku 2021. Ďalším dôsledkom bolo prehĺbenie vzťahu pacientov s terapeutmi vďaka tomu, že prestali vnímať personál ako trestajúci. Nadviazanie vzťahu považujú autori za príčinu zníženého odchodu z liečby. Zmena systému v liečebni trvala rok a pri tomto prechode využili služby supervízora. Kolitsch predstavil komunikačnú techniku SET UP. Akronym vychádza z jednotlivých zložiek a postupu – Support, Empathy, Truth, Understanding, Perseverance. Cieľom tejto techniky je predísť konfliktu medzi terapeutom a klientom, čo je často dôvodom ukončenia liečby hlavne u pacientov s hraničnou poruchou osobnosti, o ktorých autor hovoril.

Sympóziium o řimsologii je už tradičnou súčasťou tejto konferencie. Protialkoholická spoločnosť doktora Řimsy pôsobí už od sedemdesiatych rokov minulého storočia. Pořízková referovala o tom ako řimsologia zasiahla do päťdesiatich rôznych odborov, a ako sa v nich osvedčila v prevencii blbosti s dôrazom na adiktologický potenciál daných odborov. Vzhľadom na výrazný rozsah uplatnenia řimsologie si pre krátkosť času mohli poslucháči vybrať tie, ktoré ich zaujímali. Húlek predstavil niekoľko veršov, ktoré sú výsledkom jeho komunikácie s kolegom řimsologom v rámci ich tvorivej dielne D & H SANATÓRIUM. Na záver sympózia Popov poukázal na možnosť využiť v řimsologii „dobre vedecky preskúmanú“ formu boja proti alkohol – alkoholizmu známu ako „alkoholom proti alkoholu“ a transformovať ju aj v prevencii protidrogovej vo forme „alkoholom proti drogám“. Tento vtipný blok prednášok „založených na dôkazoch“ bol príjemným spestrením konferencie.

*Zuzana Kamendy
Boris Bodnár*